

Sygn. akt IV CSK 471/16

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lutego 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa T. P.
przeciwko R. I.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 28 lutego 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 3 grudnia 2015 r., sygn. akt V ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w (...) na rzecz adwokata M. A. kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) złotych powiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 i 4 k.p.c.

W judykaturze Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, iż wskazanie przyczyny określonej w art. 398⁹ pkt 1 k.p.c. nakłada na skarżącego obowiązek przedstawienia zagadnienia o charakterze abstrakcyjnym wraz z argumentami prowadzącymi do rozbieżnych ocen prawnych, wykazania, że nie zostało ono rozstrzygnięte w dotychczasowym orzecznictwie, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych podobnych spraw, przyczyniając się do rozwoju prawa. Zagadnienie ma cechować się istotnością, czyli być doniosłe z uwagi na rangę zawierającego się w nim problemu prawnego oraz jego znaczenie wykraczające poza potrzeby rozstrzygnięcia sprawy, w której wniesiono skargę. Nie może mieć charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego orzeczenia.

Natomiast oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo, iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane

przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych. Skarżącego obciążał obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji jurydycznej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zawierającej szczegółowy opis tego, na czym polegają poważne wątpliwości interpretacyjne wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości. Ponadto, ze względu na publiczne cele, jakie ma do spełnienia rozpoznanie przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej, skarżący powinien także wykazać celowość dokonania wykładni przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej.

Skarżący powołał się na istnienie istotnych zagadnień prawnych sprowadzających się do pytań: 1) „Czy w sytuacji uznania, że dowody przeprowadzone wadliwie przez Sąd I Instancji, – co przyznał Sąd II Instancji – mogą być podstawą ustaleń Sądu Apelacyjnego pomimo uznania przez ten ostatni Sąd, że są one nieistotne w rozumieniu art. 227 k.p.c.” 2) „Czy prawo do obrony oznacza zawsze możliwość arbitralnej oceny potrzeby uznania tego prawa według dowolnej interpretacji Sądu orzekającego nie poddanej żadnym kryteriom ocennym, czyli rozstrzygnięcie problematyki doprowadzania stron osadzonych w zakładach karnych w kontekście art. 214 k.p.c., art. 6 Konwencji o prawach człowieka i art. 45 ust. 1 Konstytucji RP” 3) „Czy możliwe jest po uznaniu przez Sąd ad quem dowodów przeprowadzonych przez Sąd a quo za nieistotne, oparcie ustaleń w części na tych dowodach i to bez wskazania w pisemnym uzasadnieniu podstawy ustaleń Sądu II Instancji”, 4) „jaki jest zakres ochrony art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2017 r., poz. 125, z późn. zm. – dalej: „u.z.l.d”) w zakresie tajemnicy zawodowej i czy jej naruszenie i ochrona dotyczy wyłącznie dóbr osobistych pacjenta czy też jej naruszenie może stanowić naruszenie dóbr osobistych osoby bliskiej pacjenta (nie pacjenta)”.

Zagadnienia prawne sformułowane przez skarżącego nie spełniają wyżej sprecyzowanych w judykaturze Sądu Najwyższego wymagań. Skarżący nie przytoczył ani nie uzasadnił takich argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania brak

jakiegokolwiek odniesienia do poglądów orzecznictwa i doktryny w kwestiach objętych zagadnieniami prawnymi. Nie wyjaśnił, dlaczego te zagadnienia mają charakter istotny. W zasadzie ograniczył się do sformułowania szeregu pytań, nie przeprowadzając żadnego wyводу prawnego dla wykazania, że jego wątpliwości stanowią istotne zagadnienie prawne wymagające zaangażowania Sądu Najwyższego. Ponadto wskazane przez skarżącego zagadnienia prawne, nie mają charakteru abstrakcyjnego, syntetycznego i uniwersalnego. Przy formułowaniu zagadnień prawnych w punktach 1 i 3 skarżący nie respektuje zasady związania Sądu Najwyższego podstawą faktyczną zaskarżonego orzeczenia (art. 398³ § 3 i 398¹³ § 2 k.p.c.). Z motywów rozstrzygnięcia Sądu Apelacyjnego wynika jednoznacznie, iż Sąd ten nie oparł podstawy faktycznej rozstrzygnięcia na ustaleniach Sądu Okręgowego dokonanych z naruszeniem zasady bezpośredniości, a czynienie ustaleń w tym zakresie w oparciu o bezpośrednie przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków uznał za zbędne, z uwagi na przyjęcie, iż dowody te nie były istotne dla rozstrzygnięcia. Zagadnienie sformułowane w punkcie 2 nie bierze pod uwagę realiów sprawy, w której powód był reprezentowany w obu instancjach przez profesjonalnego pełnomocnika i dodatkowo przeprowadzono w niej dowód z jego zeznań w drodze pomocy prawnej. Ponadto nie uwzględnia zasady, iż kontrola kasacyjna dotyczy uchybień proceduralnych popełnionych przez sąd drugiej instancji. Z kolei zagadnienie prawne dotyczące zakresu ochrony dóbr osobistych wynikającej z art. 40 ust. 1 u.z.l.d. nie pozostaje w związku z podstawą faktyczną żądania, w której powód nie domagał się ochrony prawa do prywatności, jako osoba bliska pacjenta, ale ochrony dobrego imienia w związku z przekazaniem przez pozwanego informacji o treści rozmowy między stronami, z czym wiązał tymczasowe aresztowanie, a następnie prawomocne skazanie w sprawie karnej.

Skarżący wskazał również na potrzebę wykładni: 1) art. 40 ust. 1 u.z.l.d. w kontekście zakresu podmiotowego ochrony, 2) zakresu obowiązywania prawa do sądu, w sytuacji, gdy strona powodowa jest pozbawiona wolności i wnosi o umożliwienie jej aktywnego uczestnictwa w rozprawach.

Zaprezentowane przez skarżącego problemy związane z wykładnią wyżej wymienionych przepisów nie spełniają podstawowych wymogów stawianych wnioskowi o przyjęcie skargi do rozpoznania, w zakresie przesłanki z art. art. 398⁹

§ 1 pkt 2 k.p.c. Skarżący nie wskazał żadnych rozbieżnych poglądów judykatury dotyczących wykładni przepisów prawnych związanych z zagadnieniami, które miały się stać podstawą przyjęcia skargi do rozpoznania ani nie wykazał, iż nie stały się one przedmiotem wykładni Sądu Najwyższego, a jest to konieczne z uwagi na poważne wątpliwości, co do ich znaczenia powstające w procesie ich interpretacji i mieści się w zakresie problematyki, która podlega badaniu w postępowaniu kasacyjnym. Rozstrzygnięcie wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2015 r., I PK 4/15, nie publ.).

Z kolei oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie*, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności orzeczenia z zasadniczymi i nie podlegającymi różnej wykładni przepisami albo jego wydania w wyniku oczywiście błędnej, widocznej bez głębszej analizy prawniczej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa. Natomiast skarżący przedstawiając, jako okoliczność uzasadniającą rozpoznanie skargi kasacyjnej „oczywiste naruszenie prawa” powinien wykazać kwalifikowany charakter tego naruszenia. Skonfrontowanie rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji z uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, by skarga kasacyjna była oczywiście uzasadniona, we wskazanym wyżej rozumieniu tego pojęcia. Skarżący odniósł tą przyczynę kasacyjną do konieczności eliminacji z obiegu prawnego orzeczenia niezgodnego z prawem, jednak w uzasadnieniu wniosku nie przedstawił żadnych argumentów uzasadniających tą przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach należnych pełnomocnikowi reprezentującemu skarżącego z urzędu w postępowaniu kasacyjnym orzeczono na podstawie § 16 ust. 4 pkt 2 w związku z § 8 pkt 7 oraz § 4 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2015 r., poz. 1801 ze zm.).

aj

l.n